

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Østerbro

Lærervejledning – Fotos

Om materialet

Denne kildepakke indeholder udvalgte fotos fra kbhbilleder.dk. Billederne stammer fra Østerbro i første halvdel af 1900-tallet og er udvalgt med henblik på at give et så indgående indblik i bydelen som muligt. De udvalgte fotos kan dels benyttes som primære kilder i et kildearbejde, men kan også bruges som supplerende kilde i arbejdet med andre kilder.

Arbejdet med fotos som kilde kan hjælpe med at forenkle dele af kildearbejdet, der til tider kan være komplekst for eleverne. Med udgangspunkt i en classesamtale kan lærer og elever drøfte fotografiers troværdighed som kilde. En samtale, der kan omhandle den tendens der kan være til, at fotos bliver opfattet, som troværdige kilder, da de afspejler virkeligheden meget præcist. Til trods for denne præcise afbildning af et motiv, betyder motivvalg også, at der er et fravalg fra fotografens side. Et fravalg der altid vil være, når en kilde bliver skabt, men ved at bruge fotografiet som eksempel bliver dette fravalg meget tydeligt konkret for eleverne.

Fakta

Målgruppe: Grundskolen

Klassetrin: 3.- 10.

Kompetenceområde: Kildearbejde og historiebrug

Fag: Historie

Omfang: Varierende

Didaktiseringsforslag

Nedenstående indeholder undervisningsforslag til de udvalgte fotos. Forslagene lægger op til, at eleverne undersøger fotografiernes brugbarhed som kilde samt den lokalhistoriske viden, de formidler. I forlængelse heraf er det forhåbningen, at den kompleksitet, der kan være forbundet med kildearbejdet forenkles vha. fotografiets konkrete udtryk.

Farv de gamle dage:

Læreren præsenterer enkelte før-og-nu billeder for eleverne og faciliterer en classesamtale om de forskellige fotos: [Se København før og nu - Københavns Stadsarkiv \(kbharkiv.dk\)](#) Samtalen differentieres ift. klassetrin, men kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad ser I på billedet?
- Hvordan kan man se, at billedet er gammelt? Hvad har forandret sig? Bybilledet eller menneskene?
- Er der noget fotografiet ikke formidler?

- Kan vi stole på fotografiet som kilde? Kan vi stole på, at kvarteret har set sådan ud i gamle dage.
- Er der nogen farver vi kan være sikre på, var de samme i gamle dage, som i dag?

I forlængelse af klassesamtalen får eleverne udleveret et sort/hvidt foto. De får til opgave af farvelægge det så realistisk som muligt, så de på den måde reflekterer over fotografiet og dets samtid. Afslutningsvis præsenterer de deres fotos for hinanden. I opsamlingen kan eleverne argumentere for deres farvevalg og man kan komme ind på, hvorvidt farverne var anderledes i gamle dage og hvilke farver vi kan være sikre på, er realistiske. I opsamlingen er det også vigtigt, at eleverne bliver opmærksomme på, at de vha. deres farvelægnings har skabt nye kilder, og hvad kan disse kilder så fortælle?

Ved at farvelægge gamle fotos, bliver det tydeligt for eleverne, at fortiden og historien kan fortolkes, og at de fortolker den forskelligt. Denne indsigt kan man med fordel vende tilbage til, når der arbejdes med andre kilder i historieundervisningen. En måde at tydeliggøre denne pointe i endnu højere grad kan gøres følgende måde:

1. Eleverne inddeles i grupper á 4.
2. Gruppen får et foto, der er delt op i fire lige store dele. Hver del er A4 størrelse. Hvert gruppemedlem får en del, som de skal farvelægge (I dette materiale er der valgt fotos af Tivoli og Københavns Rådhus, som eleverne skal farvelægge og samle.)
3. Eleverne sætter sig nu ud og farvelægger deres del individuelt.
4. Efter de har farvelagt deres del, sætter eleverne sig sammen i deres grupper igen og præsenterer deres dele for hinanden. Derefter bliver delene sat sammen til et stort motiv. Gruppernes fotos hænges op i klassen.
5. Når alle fotos er hængt op, faciliterer læreren en dialog med eleverne om den måde, de har valgt at farvelægge deres fotodel på. Herunder de forskellige udtryk, som fotografierne har.
6. I det videre arbejde med billederne, kan eleverne skrive enkelte ord på deres foto, såsom "Hest", "Flag" osv. Alternativt kan de også skrive de lyde til, som de forestiller sig der har været i byen i gamle dage.

Før og nu:

Ved at arbejde med fotos der afspejler fortiden og nutiden kan udviklingen i den pågældende bydel blive meget tydelig for eleverne. En udvikling man ligeledes kan arbejde differentieret med: De yngste mellemtrinsskoler kan sammenligne nutidige og fortidige fotos og beskrive forskelle. Fx "I gamle dage var der..." "Nu er der...". Disse beskrivelser kan også tematiseres, hvor eleverne får at vide, at de kun må beskrive forskelle, der fx handler om transportmidler, tøj eller lignende.

De ældste mellemtrinsskoler samt udskolingsklasser kan vha. et gammelt foto forsøge at tage moderne foto fra samme vinkel. Eleverne sætter det gamle og det

moderne foto sammen og beskriver forskellene samt udviklingen derigennem. Alternativt kan eleverne også vælge et foto på kbhbilleder.dk af den samme gade, men fra hvert årti og på den måde beskrive områdets udvikling (fra 1900-20..).

En anden måde at arbejde med bydelens udvikling på kan gøres ved at lade eleverne modernisere et sort/hvidt foto. Her skal de tegne alt det de kan komme i tanke om, der mangler i bybilledet for at gøre fotografiet nutidigt (biler, busser etc.). Derefter præsenterer de deres fotos, og i den efterfølgende dialog kan man bl.a. tale med dem om deres foto fortæller mest om fortiden eller om nutiden?

Fotoliste – Østerbro ("Farv de gamle dage" og "Før og nu")

De udvalgte fotos kan også tilgås online på www.kbh billeder.dk. Se links nedenfor:

Aggersborggade – 1870-1879: Aggersborggade - kbh billeder.dk

Amerikabåde – 1911: Amerikabåden - kbh billeder.dk

Frihavnen – 1916: Frihavnen - kbh billeder.dk

Haraldsgade – 1907: Haraldsgade - kbh billeder.dk

Idrætsparken – 1916: Idrætsparken - kbh billeder.dk

Jagtvej (Lille Vibenshus) – 1904: Jagtvej - kbh billeder.dk

Jagtvej (Store Vibenshus) – 1907: Jagtvej - kbh billeder.dk

Lille Vibenshus – 1907: Lille Vibenshus med de nye bygninger - kbh billeder.dk

Lyngbyvej – 1922: Lyngbyvej - kbh billeder.dk

Nordre Frihavsgade 1880-1898: [Hjørnet af Kalkbrænderivej \(Nu: Nordre Frihavsgade\) i slutningen af 1800-tallet - kbh billeder.dk](http://Hjørnet af Kalkbrænderivej (Nu: Nordre Frihavsgade) i slutningen af 1800-tallet - kbh billeder.dk)

Nordre Frihavsgade 54 – 1915: Ndr. Frihavsgade 54, 1915 - kbh billeder.dk

Randersgade – 1922: Randersgade - kbh billeder.dk

Strandboulevarden – 1891: Strandboulevarden - kbh billeder.dk

Trianglen – 1880-1888: Trianglen - kbh billeder.dk

Øster Alle – 1922: Øster Allé - kbh billeder.dk

Østerbrogade – 1906: Østerbrogade - kbh billeder.dk

Østerbrogade – 1922: Østerbrogade - kbh billeder.dk

Øster Fælled – 1908: Øster Fælled før anlægget af Fælledparken - kbh billeder.dk